

Spreekbeurt Economie Vrijhandel en protectionisme

Spreekbeurt door een scholier

1211 woorden

27 maart 2003

379 keer beoordeeld

Vak

Economie

Wat is vrijhandel?

Vrijhandel wil zeggen dat de internationale handel niet wordt belemmerd door allerlei vormen van protectie. Bedrijven kunnen dus goederen en diensten ongehinderd exporteren en importeren. Deze manier van handel levert voordelen op voor beide partijen, het exporterende land kan de producten gemakkelijk verkopen omdat de goederen goedkoop beschikbaar zijn voor afnemers. Het importerende land heeft dankzij de lage prijzen een kleiner deel van het nationale inkomen nodig voor aanschaf van buitenlandse producten. Hierdoor houden mensen koopkracht over zodat ze in meer behoeften kunnen voorzien.

Waarom vrijhandel?

Door vrijhandel worden er uiteindelijk goedkopere en kwalitatief betere producten geproduceerd, de welvaart zal uiteindelijk verbeteren dus uiteindelijk zal vrijhandel voor alle landen het beste zijn. Door het vrij te verhandelen van producten moet een producent zijn producten wel goedkoop houden, anders gaat de klant naar de concurrent toe. Dit geldt ook voor de kwaliteit van een product; als de kwaliteit slecht is gaat de klant wel op zoek naar hetzelfde product, maar dan met een betere kwaliteit. Vrijhandel bevordert dus de kwaliteit prijs verhouding.

Wat is protectionisme?

Protectionisme wil zeggen dat het bedrijfsleven en daarmee alle werkenden worden beschermd door maatregelen die tot doel hebben de buitenlandse goederen, diensten en dus ook concurrentie van de eigen markt te weren.

Binnen de EU zou er in principe geen protectie plaats moeten vinden. In de wet is vastgesteld dat lidstaten van de EU elkaar niet zouden mogen belemmeren en dat burgers van de EU in iedere lidstaat aan een baan geholpen kunnen worden. Helaas is dit tot op heden nog altijd niet zo. Een Nederlandse arts zou in principe zo in Frankrijk aan de slag moeten kunnen gaan. Alleen vraagt Frankrijk dan bijvoorbeeld precies een diploma van iets wat wij in Nederland niet kennen, waardoor het praktisch toch onmogelijk is om in Frankrijk als arts aan de slag te gaan.

Waarom protectionisme?

Als de concurrentiepositie van een land zwak is kan vrijhandel betekenen dat er bedrijven ten onder zullen gaan. Er kan hierdoor werkgelegenheid verloren gaan. Regeringen wegen daarom voor- en nadelen van vrijhandel af. Zij kunnen besluiten om hun handelspolitiek te wijzigen. Ministers bedenken dan maatregelen om daarmee import- en exportstromen te beïnvloeden.

Zo kan handelspolitiek inhouden dat de regering besluit tot maatregelen. Ze kan bijvoorbeeld besluiten dat er maar een bepaald aantal auto's uit Japan mag komen, is dit aantal overschreden dan komt er geen Japanse auto meer over de grens.

Voor de Nederlandse overheid is de ruimte voor zulke maatregelen overigens erg beperkt: Nederland moet zich houden aan de afspraken in de Europese Unie. Het is echter wel zo dat de EU de VS of Japan belemmert in het handelen.

Motieven protectionisme

Motieven protectionisme:

- Werkgelegenheid
- Opvoedingsargument
- Politieke achtergrond
- Antidumpingsargument

Werkgelegenheid:

De markt beschermen tegen de import van goedkope producten uit andere landen door het heffen van invoerrechten en het geven van exportsubsidies.

Een voorbeeld hiervan zijn de exportsubsidies die Europese boeren van de overheid ontvangen. De Europese markt wordt ook beschermd tegen de import van goedkope landbouwproducten uit andere landen door invoerrechten te heffen. Als dit niet zou gebeuren zouden er veel Europese boeren zonder baan komen te zitten.

Opvoedingsargument:

Jonge, nieuwe bedrijven zijn vaak erg kwetsbaar als ze net op de markt komen. Om deze zogenaamde "Infant Industries" een kans te geven zich te ontwikkelen wordt ook hier protectie toegepast, dit noemt men vaak het opvoedingsargument.

Een goed voorbeeld hierbij zijn de ontwikkelingslanden. Deze landen hanteren deze redenering vaak om importen te weren, zodat er in eigen land meer werkgelegenheid blijft.

De overheid kan ook subsidies geven op de loonkosten zodat het voor een bedrijf goedkoper is om te produceren.

Politieke achtergrond:

Een andere manier waarop protectie wel eens wordt toegepast is op politiek gebied. Om een land onder druk te zetten, bijvoorbeeld door middel van een boycot. Een duidelijk voorbeeld hiervan is natuurlijk Irak. Irak mag geen olie uitvoeren. Het land is dus geboycot, hiermee wordt getracht de politiek in Irak de wapens die het land bezit af te staan of te vernietigen, pas als dit gebeurt is wordt het boycot weer opgeheven en kan de olie weer verhandeld worden.

Antidumpingsargument:

Regeringen zullen zich ook proberen te verdedigen tegen wat ze als 'oneerlijke concurrentie' zien. Dat is het geval wanneer een buitenlands bedrijf producten tegen dumprijzen probeert te verkopen. Dat zijn zulke lage prijzen, dat de producent er soms verlies op maakt. Het doel van deze lage prijzen is het veroveren van de markt, concurrenten uit te schakelen en na verloop van tijd de prijzen weer te verhogen. Hiertegen verzetten regeringen zich door middel van protectie.

Toepassing protectionisme

Protectionisme wordt op de volgende manieren toegepast:

- Invoerrechten
- Importcontingentering
- Kwaliteitseisen
- Importverbod
- Subsidies
- Afdwongen exportbeperkingen

Invoerrechten:

Dit is een soort belasting over geïmporteerde producten. Hierdoor worden deze producten duurder en dus minder aantrekkelijk. Als gevolg hiervan zal de ingevoerde hoeveelheid uiteindelijk kleiner worden. Mensen kopen hopelijk nu liever een goedkoop in eigen land geproduceerd product dan een duur product uit het buitenland.

Importcontingentering:

Dit houdt in dat er voor een bepaalde periode, slechts een beperkt aantal van een bepaald product mag worden ingevoerd. Dit is een non-tarifaire handelsbelemmering. Je hebt ook tarifaire handelsbelemmeringen zoals het heffen van in- en uitrechten (belasting).

Het aanbod van goederen wordt door deze handelsbelemmeringen verkleind, met als gevolg dat de prijs van een product stijgt. De vraag blijft even groot, maar het aanbod van deze producten neemt in dit geval af.

Kwaliteitseisen:

Bij verscherping van de kwaliteitseisen waaraan een product moet voldoen, wordt ook het aanbod verkleind en dus de prijs hoger.

Importverbod:

Het totaal verbieden van een bepaald product drijft de prijs ervan enorm op. Het product wordt schaarser en daardoor levert het meer op.

Subsidies:

Een voorbeeld hiervan kan gaan over de exportsubsidies die Europese boeren krijgen. Maar het kan ook gaan om algemene subsidies, zoals de Europese subsidie aan het vliegtuigconcern Airbus als wapen in de

concurrentiestrijd tegen het Amerikaanse Boeing.

Afgedwongen exportbeperking:

Bij een afgedwongen exportbeperking legt een land zich onder economische en politieke druk een vrijwillige exportbeperking op. Producten worden nu dus minder geëxporteerd vanuit dat land en de andere landen hebben hier baat bij.

Globalisering.

Spreiding van de productie over de hele wereld waarbij ondernemingen niet alleen nationaal bezig zijn, maar ook internationaal. Dit gaat gepaard met toename van de internationale concurrentie. De wereldeconomie wordt geïnternationaliseerd.

Doordat meer bedrijven ook hun diensten aanbieden in het buitenland, hierdoor neemt concurrentie voor nationale bedrijven toe.

Microsoft is een goed voorbeeld van globalisering, nationale markten hebben geen enkele kans om goed te concurreren tegen deze softwaregigant.

Globalisten geloven dat de welvaart van de wereld stijgt als de hele wereld een vrijhandelszone wordt. De kwaliteit van producten zal omhoog gaan en de prijs omlaag, zo komt alles in evenwicht. Een product zal geproduceerd worden waar dat het beste is. Rijst en aardappelen zullen enkel nog in warme gebieden worden gemaakt en chips voor computers in west Europa.

Anti-globalisten zeggen juist dat de minder sterke landen, zoals derde wereld landen, dit niet zullen overleven. Vrij handel lijkt wel mooi, maar in werkelijkheid is het natuurlijk nooit te realiseren en zullen de arme landen en de slechter opgeleide mensen eraan ten onder gaan.

Voor- en nadelen protectionisme en vrijhandel.

Voordelen vrijhandel:

- De productiemiddelen waarover de wereld beschikt worden zo efficiënt mogelijk ingezet.
- Er worden uiteindelijk goedkopere en kwalitatief hogere producten en diensten geproduceerd.
- De welvaart zal uiteindelijk verbeteren.

Nadelen vrijhandel:

- De binnenlandse economie wordt niet beschermd, doordat producten vanuit het buitenland goedkoper kunnen worden ingekocht gaat de eigen binnenlandse markt verloren, hierdoor kan er werkloosheid ontstaan.

Voordelen protectionisme:

- De eigen binnenlandse economie wordt beschermd.

Nadelen protectionisme:

- Hogere export en import kosten door in- en uitvoerrechten.